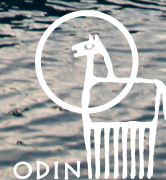

Årsrapport
om bærekraftsarbeidet
i ODIN Forvaltning

2021

Innhold

Hilsen fra adm. direktør	2
Hilsen fra investeringsdirektør	3
Slik jobber ODIN med bærekraft	4
Bærekraftsscore våre fond	7
Hva har vi gjort i 2021?	8
Selskapsdialog	8
E - Klima og miljø	10
S - Sosial og samfunnsrelatert	11
G - Selskapsstyring	12
Generalforsamlinger og valgkomiteer	13
Observasjons- og eksklusjonsliste	14
Karbonavtrykk	16
ODIN lanserer nytt fond	17
ODIN styrker satsingen med ny bærekraftsansvarlig	18
ODINs bidrag	19

Hilsen fra adm. direktør

Vår ambisjon er å være kompetent og engasjert i spørsmål om bærekraft og samfunnsansvar. Vi bruker vår posisjon som en langsiktig, aktiv forvalter og aktiv eier til å skape verdier for våre kunder i tråd med prinsipper om bærekraft og sosialt ansvar.

For å få til dette satte vi oss flere mål da ny strategi for bærekraft ble spikret i 2020. Vi skal være aktive eiere, og være tydelige på våre forventninger og krav. Vi skal tilby ansvarlige og bærekraftige produkter, kommunisere klart og tydelig om bærekraft og bygge kompetanse.

Et av målene vi satte oss var å tilby produkter med en tydelig bærekraftsprofil. I 2021, har vi i tråd med ODINs bærekraftstrategi etablert et nytt aksjefond. Alle ODINs fond kan defineres som bærekraftige, men ODIN Bærekraft er vårt første fond med bærekraft som hovedformål. Fondet gir kundene mulighet til å spare i mer bærekraftige selskaper.

Året 2021 er året der bærekraft gikk fra «soft law» til «hard law». EUs handlingsplan for bærekraftig finans inneholder flere krav til oss i finansbransjen og selskapene vi er investert i. I første omgang er kravene knyttet til økt rapportering om bærekraft. Standardisert rapportering på bærekraft gir oss bedre informasjon om selskapene vi er investert i. Standardisert rapportering på fondsnivå vil gi kundene mer informasjon om fondene de er investert i.

Begge deler vil bidra til mer åpenhet og kunnskap om bærekraft.

For å ytterligere styrke og videreutvikle arbeidet med bærekraft har vi i 2021 trappet opp ressursene på bærekraft og ansatt flere kloke hoder. Dette gjør at vi går inn i 2022 med økt kapasitet og kompetanse på bærekraft i forvaltningen av ODIN fond.

Bærekraftsvurderinger er en helt sentral del av vår investeringsprosess og oppfølging av selskapene vi er investert i. I denne rapporten kan du lese om ODIN-fondenes arbeid med aktivt eierskap i 2021.

Med ønsker om et godt investeringsår,

Bjørn Edvart Kristiansen
Administrerende direktør

Hilsen fra investeringsdirektøren

I ODIN har vi tatt flere store steg i løpet av året innen bærekraft. Vi har blant annet etablert vårt første bærekraftsfond, aksjefondet ODIN Bærekraft. Fondet har som formål å investere i selskaper som bidrar til et grønt og bærekraftig skifte. Det betyr ikke at vi lempet på våre krav til selskapene når det gjelder kvalitet, lønnsomhet og høy avkastning på kapital. Disse kriteriene går hånd i hånd med fondets bærekraftige formål.

Samtidig har det de siste årene kommet stadig flere krav til både oss og selskapene vi investerer i, og det er viktig for oss å være tydelig på hvordan vi jobber med bærekraft.

Vi fortsetter å jobbe målrettet ut ifra den strategien vi la i 2020 som løper ut dette året. Dette handler om å fort-

sette det gode arbeidet vi gjør, sørge for at våre fond lever opp til de høye standardene vi har satt, forbedre kommunikasjon og rapportering, samt forbedre kunnskap og andre tiltak internt.

Det er gledelig å se at våre fond har levert god avkastning gjennom 2021, samtidig som vi i enda større grad har innlemmet bærekraftskriterier i våre selskapsanalyser. Det er ingen motsetning mellom langsiktig god avkastning og investere i bærekraftige selskaper.

Alexander Miller
Investeringdirektør

Slik jobber ODIN med bærekraft

I ODIN er vi aksjeplukkere, som betyr at vi er selektive i utvelgelsen av selskaper vi ønsker å investere i. Ulike kriterier for bærekraft påvirker selskapenes verdiskaping over tid. Vurderinger knyttet til bærekraft er som konsekvens et sentralt element i alle investeringsbeslutninger. Nettopp derfor sitter forvalterne våre tett på ledelsen i selskapene og stiller krav og spørsmål til selskapenes arbeid med bærekraft. Vi utøver i praksis et aktivt eierskap, og bruker vår stemme til å påvirke og sørge for å løfte hensyn til bærekraft høyere opp på agendaen.

I 2012 signerte vi FNs prinsipper for ansvarlige investeringer. Prinsippene går ut på at vi forplikter oss til å gjennomføre og rapportere på hvordan vi inkluderer ansvarlighet og bærekraft i våre selskaps- og porteføljevurderinger. Denne forpliktelsen gjelder også for våre rentefond.

Arbeidet vårt med bærekraft kan oppsummeres i tre hovedkategorier:

1. Integrasjon – som vil si at hensyn til bærekraft integreres i ODINs investeringsbeslutninger.

2. Aktivt eierskap – som vil si at vi er aktive eiere i selskapene vi er investert i, gjennom dialog med ledelsen i selskaper og utøvelse av vår stemmerett på generalforsamlinger.

3. Utelukkelse og observasjon – som vil si at vi velger bort enkelte selskaper på bakgrunn av atferd og/eller hvilke produkter/tjenester selskapet tilbyr. Dersom atferd/produkter endres i selskaper vi eier, settes selskapene på observasjonsliste.

INTEGRASJON innebærer blant annet at vi gjør bærekraftsanalyser av selskapene vi investerer i. Alle selskaper vi investerer i presenteres for forvaltningsavdelingen, som også inkluderer en grundig vurdering av bærekraft. Det vil si at vi vurderer risiko og muligheter knyttet til bærekraft fremover, samt hvordan styret og ledelsen er rigget for å håndtere dette. Videre foretar vi jevnlig gjennomlysninger av porteføljene våre. For å kunne gjøre gode vurderinger, er tilgang til informasjon essensielt, og vi bruker informasjon fra flere kilder. Både offentlig tilgjengelig informasjon som årsrapporter og

NGO-rapporter, men også informasjon fra møter med representanter fra selskapsledelsen i aktuelle selskaper og fra analytikere. Vi bruker også eksterne analysebyråer for objektive vurderinger av selskaper.

For tiden benytter vi oss av analysebyrået Sustainalytics, som gir oss tilgang til deres omfattende selskapsdatabase og analytikere, samt analyse knyttet til produktinvolvement og hendelser.

AKTIVT EIERSKAP handler om å bruke vår stemme som aksjonærer, både gjennom å stemme på generalforsamlinger og gjennom aktiv og kontinuerlig dialog med selskapene vi investerer i. Vi deltar dessuten i valgkomitéer. Målet er å skape bevissthet og påvirke selskapene til å styrke sitt arbeid med bærekraft. På den måten kan selskapene bli enda bedre rustet til å håndtere de ulike problemstillingene de møter på, noe som også vil gagne aksjonærene. Vi har som målsetning å stemme på alle generalforsamlinger i selskapene vi er investert i. For å gjennomføre dette på best mulig måte bruker vi tjenester fra ISS Proxy Voting Service, der vi mottar forslag til stemmegivning basert på hensyn til bærekraft. I dialog med selskapene vi er investert i, er dette typisk knyttet til spesifikke hendelser, rapportering eller tematikk som vi setter søkelys på. Dersom det skjer noe i selskapene vi er investert i, vil vi umiddelbart gå i dialog. Dersom vi ikke ser evne eller vilje til endring, vil vi selge våre aksjer i selskapet.

Som følge av våre konsentrerte porteføljer, er vi i mange tilfeller betydelige eiere i selskapene vi er investert i. Vår stemme blir hørt og vi sørger for å bruke den. I de selskapene vi er mindre eiere av, er vi ofte tjent med å samarbeide med andre investorer.

UTELUKKELSE OG OBSERVASJON er virkemidler vi bruker dersom det dukker opp noe i selskapene våre som kan være i strid med våre retningslinjer.

Som aktiv forvalter er vår fremgangsmåte for å sette sammen porteføljene selskapsorientert. Derfor har vi ikke et like stort behov for eksklusjonslister over selskaper vi ikke ønsker inn i porteføljene. I klartekst betyr det at alle selskapene vi er investert i er grundig analysert og valgt inn etter en lengre prosess.

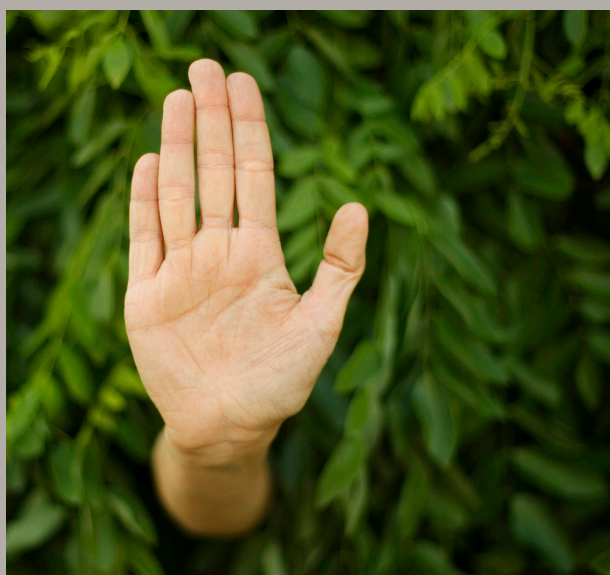
Slik jobber ODIN med bærekraft

En rekke selskaper vil bli utelukket som følge av en helhetlig vurdering av selskapets risikoprofil og fremtidsutsikter. Her spiller kriterier for bærekraft en avgjørende rolle. Samtidig unngår vi visse sektorer og enkeltselskaper ut ifra produktene de tilbyr og/eller selskapets atferd. Vi gjør vurderingene på basis av egne kriterier og Statens Pensjonsfond Utland (SPU) sine kriterier. Vi følger også eksklusjonslisten til SPU, og selskapene som utelukkes av SPU fjernes fra vårt investeringsunivers. Et selskap vil også bli utelukket eller plassert på observasjonsliste ved

mistanke om alvorlige og systematiske brudd på allment aksepterte normer.

Vi forventer at selskapene vi investerer i opptrer i tråd med prinsippene i FN Global Compact. Disse prinsippene handler om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon. Vi har i tillegg utarbeidet dokumenter som beskriver våre egne forventninger til selskapene vi investerer i.

På neste side får du en full oversikt over våre fond.

Vi utelukker selskaper som har mer enn følgende prosenter:

- 0%** av omsetningen knyttet til kontroversielle våpen (våpen som i sin normale anvendelse bryter med menneskerettighetene)
- 5%** av omsetningen knyttet til produksjon av tobakk
- 5%** av omsetningen knyttet til pornografi
- 5%** av omsetningen knyttet til oljesand
- 5%** av omsetningen knyttet til utvinning av termisk kull eller som baserer vesentlige deler av sin virksomhet på termisk kull

Selskapene vi investerer i skal opptre i tråd med prinsippene i FN Global Compact:

Menneskerettigheter

- Prinsipp 1:** Bedrifter skal støtte og respektere vern om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter
- Prinsipp 2:** Påse at de ikke medvirker til brudd på menneskerettighetene

Arbeidstakerrettigheter

- Prinsipp 3:** Bedrifter skal holde organisasjonsfriheten i hevd og sikre at retten til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes i praksis
- Prinsipp 4:** Sikre at alle former for tvangsarbeid avskaffes
- Prinsipp 5:** Sikre at barnarbeid reelt avskaffes
- Prinsipp 6:** Sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes

Miljø

- Prinsipp 7:** Bedrifter skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer
- Prinsipp 8:** Ta initiativ til fremme av økt miljøansvar
- Prinsipp 9:** Oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi

Anti-korrupsjon

- Prinsipp 10:** Bedrifter skal bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser

Bærekraftscore for våre fond

AKSJEFOND

ODIN Bærekraft	A	
ODIN Norden	B	
ODIN Norge	B	
ODIN Sverige	B	
ODIN Europa	B	
ODIN Global	B	
ODIN Emerging Markets	B	
ODIN USA	B	
ODIN Eiendom	B	
ODIN Small Cap	B	

RENTEFOND

ODIN Likviditet	B
ODIN Norsk Obligasjon	B
ODIN Europeisk Obligasjon	B
ODIN Kreditt	B

KOMBINASJONSFOND

ODIN Aksje	B
ODIN Horisont	B
ODIN Flex	B
ODIN Konservativ	B
ODIN Rente	B

VIRKEMIDLER

- 1. Integrasjon** – som vil si at bærekraftshensyn integreres i ODINs investeringsbeslutninger.
- 2. Aktivt eierskap** – som vil si at vi er aktive eiere i selskapene vi er investert i, gjennom dialog med ledelsen i selskaper og utøvelse av vår stemmerett på generalforsamlinger.
- 3. Utelukkelse og observasjon** – som vil si at vi velger bort enkelte selskaper på bakgrunn av atferd og/eller hvilke produkter/tjenester selskapet tilbyr. Dersom atferd/produkter endres i selskaper vi eier, settes selskapene på observasjonsliste.

BÆREKRAFT

Bærekraftscore A: Utmerket (5 av 5 poeng)

Fondet får toppscore på aktivt eierskap og på utelukkelse av sektorer. Fondet får også poeng for investering i samfunnsnyttige selskaper.

Bærekraftscore B: Veldig bra (4 av 5 poeng)

Fondet får toppscore på aktivt eierskap og på utelukkelse av sektorer, men mangler ett poeng på samfunnsnytte.

- Fossilfri

Merkeordningen er utarbeidet på fondene som tilbys av SpareBank 1 og skal vise fondenes karakter for bærekraft, basert på poenggivning. Et fond kan få tilsammen fem poeng, på de tre kriteriene: negativ screening, positiv screening og aktivt eierskap. Arbeidet med merkingen av fondene er foretatt av en nøytral tredjepart: The Governance Group.

Hva har vi gjort hittil i år

I 2020 vedtok ODIN en ny bærekraftsstrategi. Strategien setter tydelige mål som vi jobber mot i bærekraftsarbeidet vårt. I 2021, har vi i tråd med strategien etablert et nytt aksjefond. Fondet har bærekraft som formål, og er et artikkel 9 fond i henhold til Offentligjøringsforordningen. Mer informasjon om fondet finner du på side 17.

I 2021 har vi også ansatt flere ressurser for å styrke kompetansen på bærekraft. ODINs nye bærekraftsansvarlig kan du lese mer om på side 18.

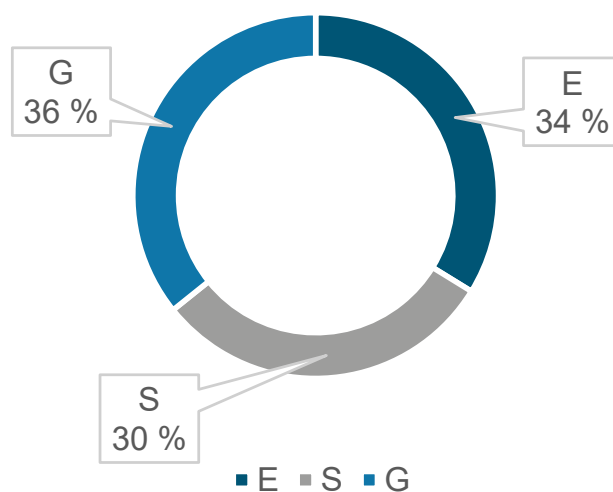
I 2021 har vi hatt fokus på temaene moderne slaveri, styresammensetning og klimarisiko. Fondene ble gjennomgått for å avdekke risiko knyttet til disse temaene, og vi har gått i dialog med selskaper som er spesielt utsatt. På de neste sidene finner du eksempler på dialog med våre selskaper i løpet av 2021, samt oversikt over hvordan vi har stemt på generalforsamlinger.

Selskapsdialog

I 2021 har vi gjennomført 91 samtaler med selskaper der bærekraft har vært en del av dialogen. Under følger en oversikt over de temaene som har vært diskutert i disse møtene. Vi definerer disse dialogene som tilfeller der vi tar kontakt med et selskap for å etterspørre eller diskutere bærekraftstemaer. Vi tar også med tilfellene der selskapene har tatt kontakt med oss, for å få tilbakemelding fra aksjonærene på hva vi vektlegger.

I 2021 har vi hatt dialog med flere selskaper om Science Based Targets initiative (SBTi). Initiativet hjelper selskap å sette mål for å redusere utslipp. Mål anses som vitenskapelig baserte hvis de er i tråd med det den siste klimavitenskapen anser som nødvendig for å oppfylle målene i Paris-avtalen.

Tema for dialog 2021

E - Miljø og klima

Utfordringer knyttet til E'en i ESG, handler om miljø og klima. Gitt at det haster å ta grep for å redusere verdens karbonutslipp er dette det bærekraftstemaet som får klart mest oppmerksomhet.

Nye reguleringer fra EU som er på trappene vil konkretisere selskapers bidrag til å redusere utslipp av karbon i atmosfæren, og deres bidrag til å finne nye grønne løsninger. Her ligger det både kilder til risiko og muligheter for selskaper på tvers av industrier. Vi er opptatt av at våre selskaper gjør en tydelig vurdering av sin påvirkning på klima og miljø.

Det er gledelig å se at selskapene generelt sett blir flinkere til å rapportere på bærekraft, både i form av karbonavtrykk og andre ESG-faktorer som er materielle for selskapet. I tillegg er det et økende antall selskaper som forplikter seg til Science Based Targets Initiative (SBTi) – som vil si at målene om utslippsreduksjon skal være i linje med Parisavtalens 1,5 graders-mål. Dette er også noe vi diskuterer hyppig med selskapene vi er investert i. Gjennom å forplikte seg, og rapportere, vil det bli mulig

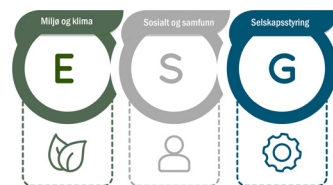
for både ledelsen og andre interessenter å følge opp selskapets fremgang.

I løpet av 2021 har Kerry Group, Dassault og Atlas Copco satt seg mål for utslippsreduksjon. Thermo Fisher, Visa, Henry Schein, S&P Global og Diploma har forpliktet seg til å sette mål. Selskapene er en del av ODIN-fondenes investeringer i 2021.

Et tilstøtende tema er klimarisiko, som er et av våre tre temaområder i år. Vi bruker tid på å vurdere klimarisikoen i selskapene vi eier. Selskapene vil i ulik grad bli påvirket av overgangen til et lavutslippssamfunn. Energiintensive industrier basert på fossil energi vil oppleve høyere kostnader i takt med strengere reguleringer og et grønnere skatte- og avgiftssystem. Produsenter av fossil energi vil etter hvert oppleve redusert etterspørsel etter sine produkter. Selskaper som kan bidra med løsninger som reduserer energiforbruket vårt, vil derimot gå lysere tider i møte. Klimarisiko er ikke statisk, men noe selskapene selv kan påvirke gjennom innovasjon, og en evne til tilpasning og omstilling.

S - Sosiale og samfunnsrelatert

På samme måte som vi forventer at selskapene skal ha fokus på sin påvirkning på miljø og klima, forventer vi også at de har fokus på hvordan de påvirker mennesker og samfunn. Ingen selskaper er perfekte, og alle vil ha utfordringer i ulik grad, men det er viktig at selskapene tar tydelig standpunkt på hva som er greit og ikke. Men hva skjer når definisjonen av greit og ikke greit varierer fra land til land? Vi gjennomlyser våre fond for å finne eventuelle avvik. Vår erfaring er at det er spesielle utfordringer med selskaper med særlig komplekse verdikjeder.

Som vi skrev i årsrapporten for 2020 har vi vært i kontakt med Yara om en av deres leverandører i Hviterussland, Belaruskalis. Saken handlet om ansattes rett til å streike og om generelt dårlige arbeidsforhold hos Yaras underleverandør. ODIN uttrykte vår bekymring for situasjonen. Yara har vært tydelige på hva de krever av sine underleverandører. I dette tilfellet er Yara den største enkeltkunden til Belaruskalis og de har derfor stor mulighet til å påvirke.

I slutten av 2021 kom nyheten om at Norge slutter seg til den siste utvidelsen av sanksjonene mot Hviterussland. Bakgrunnen for sanksjonene er Lukasjenko-regimets utnyttelse av sårbare migranter og opptreden overfor naboland. Kort tid etter dette kom nyheten om at Yara stopper alle innkjøp fra Hviterussland.

Sanksjonene gjør det for krevende å opprettholde verdikjeden i Hviterussland. Yara er tydelig på at dette reduserer selskapets mulighet til å påvirke sikkerheten og arbeidsforholdene ved Belaruskalis, men vil fortsette samarbeidet med Belaruskali innen HMS i samarbeid med fagforeningen der.

For et år siden hadde vi møte med Støttekomiteen for Vest-Sahara for å bli bedre kjent med problemstillingen knyttet til selskapers tilstedeværelse i det okkuperte Vest-Sahara. Vårt arbeid med dette skrev vi om i fjor-

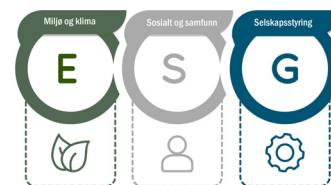
årets bærekraftsrapport. Av våre porteføljeselskaper hadde svenske Atlas Copco og tyske Continental på det tidspunkt aktiviteter i området. Førstnevnte gikk ut av området i 2020. I februar i år kunne også Continental melde at de ikke har fornyet sin leveringskontrakt av transportbånd til OCP; Maroccos statlig eide gruveselskap. Selv om vi har en liten stemme globalt, bruker vi tid på påvirkning og dialog med selskapene knyttet til slike og andre ESG-relaterte problemstillinger.

ODIN har, som tidligere nevnt, i år et særskilt søkelys på moderne slaveri, en paraplybetegnelse som viser til ulike situasjoner hvor ansatte blir grovt utnyttet. For våre selskaper med desentraliserte forretningsmodeller stiller dette krav til gode retningslinjer og prosedyrer som reduserer risikoen for slike typer hendelser. Det britiske helse- og sikkerhetskonglomeratet Halma skiller seg, etter vårt skjønn, ut i positiv retning med sitt tydelige fokus og gjennom sitt samarbeid med veldedighetsorganisasjonen Stop The Traffic. Halma har over 7 200 ansatte i over 40 virksomheter som opererer i mer enn 25 land. Selskapet har ikke en sentralisert innkjøpsavdeling, noe som gjør forsyningskjedene komplekse og fragmenterte.

Utfordringene med dette løser de ved at alle virksomheter er pålagt å gjennomføre en halvårlig internkontroll som bekrefter at de har operert innenfor gruppens prosedyrer og retningslinjer til kritiske menneskerettigheter og etiske forhold, herunder moderne slaveri. Oss bekjent finnes det ingen kontroverser eller tilfeller av moderne slaveri i våre selskaper, men enkelte har en vei å gå med tanke på risikostyring og kartlegging av underleverandører. Vi vil fortsette å følge opp selskapenes arbeid på fremover.

G - Selskapsstyring

Når vi vurderer et selskap, er hvordan selskapet styres en svært viktig del av analysen. Dette kalles på engelsk for Governance og det handler om styret og ledelsen sin evne til å ta gode langsiktige valg. Som mye annet handler dette i stor grad om insentivstrukturer. Dette gjelder både for de som jobber i selskapet og for de som styrer selskapet. Governance er på mange måter kjernen i vårt ESG-arbeid. Derfor er vi opptatt av å utøve vår stemmerett på generalforsamlinger, vi deltar i valgkomiteer, og vi er en aktiv eier i selskapene våre.

I år som tidligere er de typiske problemstillingene knyttet til belønning, styresammensetning etc. Sistnevnte er et av våre tre fokusområder i år, og vi vil fortsette gjennom høsten å snakke med selskapene våre om dette.

Et kjernepunkt i god selskapsstyring er at ledelsen og styret tar avgjørelser som er til det beste for aksjonærene. I april kom nyheten om at DNB ønsket å kjøpe opp konkurrenten Sbanken, og de la inn et bud på Sbanken rundt 30 prosent over børskurs. Sbanken er en svært godt posisjonert bank med høy kundetilfredshet, og god lønnsomhet. De har en markedsandel på boliglån på rundt 3 prosent i Norge, og har også en sterk posisjon i sparemarkedet. DNB fikk tidlig aksept fra største aksjonær, Altor, under visse betingelser. I ODIN vurderte vi at tilbudet til DNB var for lavt, og takket i utgangspunktet nei til tilbudet. Slik situasjonen var i april var den fortsatt åpen, og flere interessenter kunne melde sin interesse for banken. ODIN Norden, med sin eierandel på 4,8 prosent av Sbanken, inngikk forhandlinger med DnB og banken valgte å øke budet med 5 % i forhold til opprinnelig bud. Vi valgte da å takke ja til budet. Vi mener det er viktig å ta disse kampene, og som aktiv forvalter med forholdsvis store eierposter har vår stemme mye å si.

Oppkjøpet ble ikke godkjent av Konkurransetilsynet. DNB har anket avgjørelsen.

Eierstyring er et område vi er svært opptatt av. Et av de underliggende temaene er hvordan dynamikken og samarbeidet mellom styreleder og konsernsjef fungerer. Vi har noen eksempler i fondene på at konsernsjefen også fungerer som styreleder. På generelt grunnlag er dette en praksis som vi ikke er tilhenger av, da det kan bane vei for interessekonflikter. Når en enkelt person eier begge titlene, ligger alle store beslutninger i hendene på denne. Det kan gjøre det vanskelig for styret å objektivt vurdere prestasjonene og føre kontroll. Ved å opprettholde separate roller kan konsernsjefen fokusere på den daglige driften av selskapet mens styrelederen og styret kan føre tilsyn og objektivt vurdere ledelsens jobb. Det finnes derimot ingen regler uten unntak. Vi ser flere eksempler på at et slikt oppsett er hensiktsmessig og svært produktivt. Dette gjelder ofte i selskaper som er i en tidlig fase eller hvor grunnleggeren av selskapet fortsatt er en aktiv leder av virksomheten.

Vi har over de siste årene diskutert dette temaet med to av våre franske selskaper som opererer med samme person i styreleder- og konsernsjefrollen. Serviceselskapet Teleperformance og kjøkkenutstyrproduzenten Groupe SEB. Signaler fra våre møter med selskapene i år tyder på at de nå velger å ta flere aksjonærers signaler til etterretning, og vil separere rollene i nær fremtid. Vi ønsker dette velkommen.

Generalforsamlinger og valgkomiteer

Under årets sesong stemte ODIN mot kompensasjonsnivået til administrerende direktør i Wells Fargo. Vi vurderte det totale nivået som høyt og at kompensasjonen ikke i tilstrekkelig grad er knyttet opp til oppnådde resultater. ODIN stemte også for et aksjonærforslag som ber selskapet om å utarbeide en rapport som viser omfanget av incentivprogrammer for de ansatte i banken. Incentivprogrammet var tidligere satt sammen på en måte som førte til risikofylte beslutninger. Det er derfor viktig at selskapet er åpent om det nye programmet.

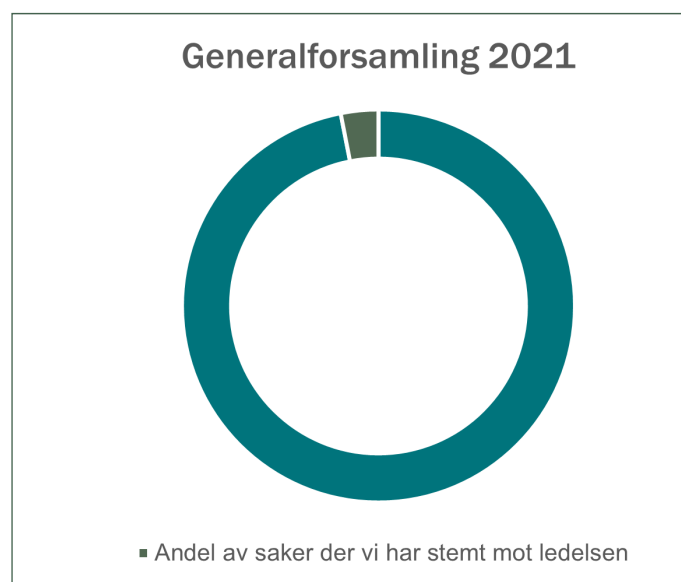
På generalforsamlingen til Berkshire ble det lagt frem to aksjonærforslag. Det første aksjonærforslaget krever bedre rapportering av klimarisiko og muligheter. Det andre forslaget krever mer åpenhet og rapportering om selskapets arbeid for bedre mangfold. ODIN valgte å stemme for disse forslagene. ODIN er en langsiktig eier, klimarisiko og muligheter er noe som påvirker selskapet i dag og i fremtiden. Økt fokus på mangfold kan gi positive ringvirkninger for arbeidsmiljø, og muligheten selskapet har for å ansette de beste hodene. Generelt sagt er vi positive til forslag som oppfordrer selskapet til å være mer åpen om samfunnsviktige temaer. Mer informasjon om selskapets arbeid er viktig i vår helhetlige vurdering av selskapet.

ODIN er også en aktiv eier gjennom deltakelse i valgkomite. Valgkomitéens oppgave er å forslå kandidater til selskapets styre. Styret blir valgt på generalforsamling og er aksjonærenes representanter. Styret er det øverste organet i selskapet og fører tilsyn med den daglige ledelse og virksomheten. Dette er et viktig arbeid som vi gjør sammen med andre store eiere i selskapene. Representanter for ODIN-fondene sitter i 10 valgkomiteer: Bygghmax, Addlife, AQ Group, Beijer Alma, Addnode, Munters, CTT Systems, Thule, Nimbus, Dustin

Gjennom valgkomiteene og generalforsamlinger går vi også igjennom incentivprogrammene til selskapene. Dette er også noe vi tar opp med ledelsen av selskapet når vi møter de. Vi mener incentivprogrammene er svært viktige for å sørge for at det ikke oppstår interessekonflikter. Interessekonflikter mellom aksjonærer og ledelse er en kjent utfordring som kan oppstå hvis det ikke er etablert fornuftige incentivstrukturer som sørger for

sammenfallende interesser mellom aksjonærer og ledelsen i et selskap. I ODIN er vi opptatt av å redusere risikoen for slike interessekonflikter. Vi ønsker at selskapene vi eier treffer beslutninger som er sammenfallene med aksjonærenes interesser. Mer spesifikt ønsker vi at ledelsen har som mål å maksimere verdi per aksje over tid. Samtidig understreker vi at fokus på ESG-faktorer ikke er i konflikt med denne målsetningen, snarere tvert imot.

I dialog med Volution Group har vi argumentert for at selskapet skal inkludere ESG-mål i langsiktig belønning av ledelsen. I møte med selskapet i oktober fikk vi bekreftet at 20% av deres godtgjørelse vil baseres på oppnåelse av selskapets bærekraftsmål.

I løpet av 2021 avgitt 4 723 stemmer på 266 generalforsamlinger. Dette tilsier en stemmegrad på 99,3 prosent. Av stemmene vi har avgitt har vi i 146 tilfeller stemt mot selskapets anbefaling. Dette er typisk forslag knyttet til incentivprogrammer, kompensasjon til ledelse og styre, og valg av styremedlemmer. Under følger noen eksempler på hvordan ODIN har brukt stemmeretten i 2021.

Observasjons- og eksklusjonsliste

Observasjonslisten består av selskaper der det er avdekket bærekraftsrisiko som vi skal utrede videre. Selskaper plassert på observasjonsliste vil typisk stå en stund.

I 2021 har vi solgt oss ut av Wells Fargo så dette selskapet har gått ut av observasjonslisten. Da vi investerte i selskapet i 2017 hadde banken nylig gått gjennom en salgsskandale som hadde gitt negativ oppmerksomhet og rammet omdømmet til banken. Det ble kjent at Wells Fargo hadde opprettet falske kontoer i kunders navn uten deres samtykke. Motivasjonen bak dette var et belønningssystem som belønnet de ansatte basert på antall nye produkter de solgte til eksisterende kunder. Et sterkt press fra ledelsen for å nå årlige resultatmål førte til adferd fra de ansatte som ikke var i kundens interesse.

Da vi gjorde vår analyse Wells Fargo i 2017 pekte vi på denne salgsskandalen som en viktig risiko mot vår investering. Den utviklet seg imidlertid i negativ retning etter at vi investerte og banken havnet etter hvert på vår observasjonsliste på grunn av denne salgsskandalen. Banken har gjort fremskritt og det forekommer positive endringer og den nåværende ledelsen har tatt på seg arbeidet med å gjennomføre de nødvendige endringene.

Vi tror det går riktig vei med Wells Fargo, men vi undervurderte problemene banken stod ovenfor og hvor lang tid det ville ta å rydde opp i problemene. Vi vurderer at Wells Fargo fortsatt har en sterk konkurranseposisjon i det amerikanske markedet, men vi er usikre på om de nå har en organisasjonskultur som evner å forvalte denne konkurranseposisjonen på en fornuftig måte. Vår vurdering ble derfor at det er en fornuftig beslutning å selge våre aksjer.

Fokus på anti-hvitvaskingsarbeidet i bank er ikke noe nytt tema. Bankene har nok hatt en jobb å gjøre her, men de fleste viser stor fremgang på området.

Danske Bank har ikke kommet med noen store oppdateringer angående banken sitt arbeid med å forbedre anti-hvitvaskingsprogrammer siden 2019. Samtidig fortsetter etterforskninger av banken i USA, Danmark, Frankrike og Estland, og utfallet med tanke på tidspunkt og størrelsen på bot/bøter er fortsatt usikkert. I desember annonserte US Office of Foreign Assets Control (OFAC) at de avsluttet etterforskningen av påståtte brudd på amerikanske sanksjoner uten å iverksette tiltak. I januar 2021 avsluttet danske påtalemyndigheter tiltalene mot seks tidligere ansatte da de ikke fant bevis for å rettfærdiggjøre anklagene i henhold til hvitvaskingsloven.

Når det gjelder Swedbank foregår det fortsatt etterforskninger i USA og Estland. Per mars 2020 hadde Swedbank 217 initiativer for å forbedre AML mangler, hvor 87 har blitt implementert. Det er vanskelig å se effekten enda grunnet den korte tiden initiativene har vært på plass. I motsetning til Danske Bank, har Swedbank valgt å beholde operasjoner i Estland.

Gode rutiner knyttet til anti-hvitvasking er essensielt for banker. Det koster mye å ligge etter her, både i kroner og ører, men ressurser internt og omdømme kan få en solid knekk. Vi følger dette tett videre.

Observasjons- og eksklusjonsliste

Observasjonsliste			
Dato	Selskap	Fond	Årsak
04.07.2018	Danske Bank	ODIN Kreditt, ODIN Europeisk Obligasjon	Hvitvaskingsanklager
11.09.2018	Wells Fargo	ODIN USA	God forretningsskikk
22.03.2019	Swedbank	ODIN Kreditt	Hvitvaskingsanklager
14.11.2019	DNB	ODIN Kreditt/ODIN Europeisk Obligasjon/ ODIN Norge/ODIN Norsk Obligasjon/ ODIN Likviditet	Hvitvaskingsanklager
19.11.2019	SEB	ODIN Kreditt	Hvitvaskingsanklager

Eksklusjonsliste			
Dato	Selskap	Fond	Årsak
01.02.2018	Fortive Corp.	ODIN USA	Involvert i atomvåpen

Karbonavtrykk

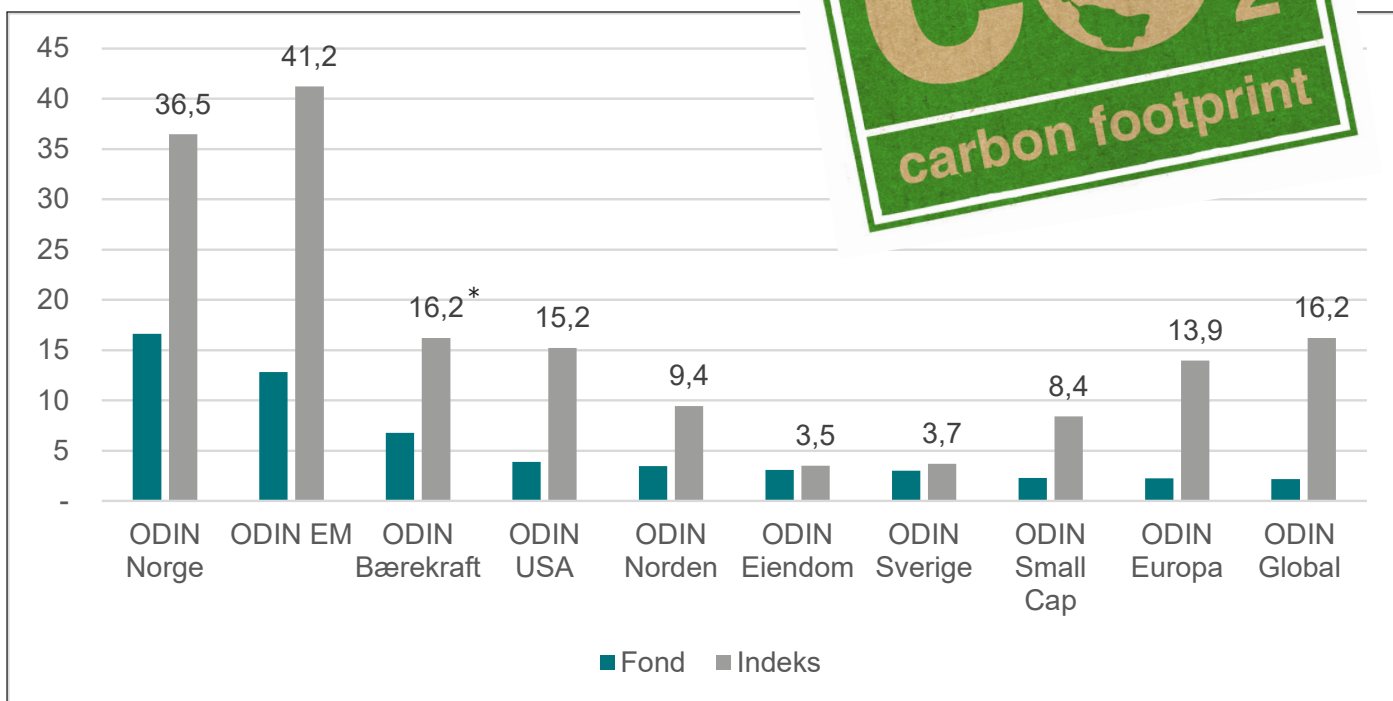
Vi startet allerede i 2017 å måle karbonavtrykket i våre porteføljer. Karbonavtrykk, her målt ved karbonintensitet på fondsnivå, gir et bilde av hvor store utslippene er for selskapene i en gitt portefølje målt mot inntektene. Jo lavere tallet er, jo bedre. Ikke alle selskaper rapporterer sine karbonutslipp og vi må da estimere dette basert på sammenlignbare selskaper. Hensikten med å rapportere karbonavtrykk for våre fond er å påvirke selskapene til å måle egne utslipp og til å sette klare mål for reduksjon fra dagens nivå.

Karbonavtrykk er en måte å måle fondets eksponering mot utslippsintensive selskaper. Karbonavtrykket viser porteføljeselskapenes utslipp (CO₂e over ett år) i forhold

til deres omsetning (årlig omsetning i fondets valuta), justert for porteføljevekt. Vi rapporterer i henhold til TCFDs anbefaling for rapportering av karbonavtrykk for kapitalforvaltere. Analysebyrået Sustainalytics utfører beregningene på våre aksjefond. Nøkkeltallet som vurderes er fondets karbonintensitet ut fra beregninger gjort med siste tilgjengelig data pr. 31. desember 2021.

Les mer om hvordan vi beregner karbonavtrykk her >

Karbonintensitet (NOK)

* Utslipp er delt inn i tre kategorier; direkte utslipp (Scope 1), indirekte utslipp fra energiforsyning (Scope 2) og indirekte utslipp knyttet til kjøp/salg av andre varer og tjenester (Scope 3). For å beregne selskapets utslipp tar man utgangspunkt i de utslippene selskapet selv kan kontrollere, som er utslipp under scope 1 og 2. ODIN Bærekraft er investert i selskaper som skal bidra til omstilling til et grønnere og mer bærekraftig samfunn. Det vil si at selskapene bidrar til å redusere utslipp ved hjelp av produktene eller tjenestene de tilbyr. Denne reduksjonen i utslipp er ikke medregnet under utslipp selskapet selv kontrollerer (scope Scope 1 og 2). Fondet investerer også i selskaper i industrier med høye utslipp, men da i de selskapene i industrien med de mest ambisiøse planene om utslippskutt. At selskaper i utslippsintensive sektorer av økonomien tar grep for å redusere sine utslipp er helt avgjørende for at verden skal nå ambisjonene i Paris-avtalen. Mer informasjon om ODIN Bærekraft finnes på odinfond.no.

ODIN lanserer nytt fond

Den 29. november lanserte ODIN sitt nye bærekraftsfond, ODIN Bærekraft. ODIN Bærekraft er et aktivt forvaltet, globalt aksjefond med bærekraftige investeringer som formål. Fondet investerer i selskaper som bidrar til å oppnå EUs miljømål og FNs bærekraftsmål.

Med ODIN Bærekraft tar ODIN sin bærekraftssatsing et steg videre. Ved å kombinere ODINs lange erfaring innen ansvarlig forvaltning med vår kvalitetsorienterte investeringsfilosofi har vi etablert vårt første fond som har bærekraft som hovedformål.

Gjennom å investere i ODIN Bærekraft får våre kunder muligheten til å ta del i den bærekraftige verdiskapingen som former fremtiden. Selskapene i fondet vil bidra til å løse de store klima- og miljøutfordringene verden står overfor. Verden er inne i en omstilling til et grønnere og mer bærekraftig samfunn. Gjennom sin teknologi, sin innovasjonskraft og sin vilje til endring vil selskapene i ODIN Bærekraft bidra til denne omstillingen, samtidig som de skaper verdier for sine aksjonærer.

Fondet inneholder et nøye sammensatt utvalg av 30-35 bærekraftige kvalitetsselskaper fra hele verden. I tråd med ODINs investeringsfilosofi har selskapene i fondet

sterke markedsposisjoner i sine respektive markeder og kan vise til lønnsom vekst. Vi skal ikke gå for langt ut på risikokurven, men heller til enhver tid være investert i veletablerte selskaper, med en velprøvd forretningsmodell og sterke balanser.

Utvalgte bærekraftstrender er en viktig driver for verdiskapingen i selskapene vi investerer i. Fondet investerer i en rekke ulike bærekraftstemaer, fra fornybar energi og energieffektivisering til helse, livskvalitet og sosial inkludering. Ved å velge ut et lite knippe selskaper fra et bredt utvalg av ulike bærekraftstemaer får vi muligheten til å konsentrere oss om de beste selskapene, og kan sette sammen et fond som er godt diversifisert på bransje, forretningsmodell og geografi.

ODIN Bærekraft vil rapportere i henhold til artikkel 9 i den nye offentliggjøringsforordningen til EU (SFDR). Det betyr at vi gjennom vår rapportering vil vise hvordan selskapene i fondet bidrar til fondets ulike bærekraftsmål. Det er med glede og stolthet av vi nå har etablert et fond som gir våre kunder muligheten til å del i den bærekraftige verdiskapingen som former fremtiden. Vi gleder oss til å følge våre bærekraftige selskaper i sin ferd mot et grønnere og mer bærekraftig samfunn.

ODIN styrker satsingen med ny bærekraftsansvarlig

Marte Storaker er ansatt som ny bærekraftsansvarlig i ODIN. Ansettelsen markerer en tydelig styrking av ODINs satsing på bærekraft.

Marte Storaker får hovedansvaret for bærekraftsområdet i ODIN. Samtidig blir Jannik Arvesen rådgiver for bærekraft i morselskapet SpareBank 1 Forvaltning.

– Jeg gleder meg til å ta fatt på arbeidsoppgavene i ODIN. ODIN er en langsiktig forvalter der bærekraft er en naturlig del av investeringsprosessen. Forvalterne i ODIN gjør en fantastisk jobb, min jobb blir å sikre at vi er oppdatert og ledende på bærekraft også fremover, sier Storaker.

– Hensynet til bærekraft er en integrert del av investeringsfilosofien og kulturen i ODIN. Både Marte og Jannik vil holde oss skjerpet og på stø kurs, slik at vi kan ta ytterligere steg og gjøre vårt for å bidra til en mer bærekraftig verden, sier Alexander Miller, investeringsdirektør i ODIN.

Langsiktig arbeid

Den pågående og omfattende omstillingen til bærekraftig verdiskaping gir uante muligheter for smartere ressursbruk og bedre løsninger. Nettopp derfor er disse stillingene så viktige for ODIN og SpareBank 1 Forvaltning – i tråd med ODINs strategi for og økte satsing på bærekraft, ifølge Miller:

– Vi har jobbet grundig og helhetlig med bærekraft i lang tid, især med strategi, struktur og rapportering internt. Samtidig er vi aktive i dialogen med selskapene vi investerer i for å løfte bærekraft høyere på agendaen, sier han.

Rigger for bærekraftig løft

Marte Storaker kommer fra stillingen som senioranalytiker for ansvarlige investeringer i KLP Kapitalforvaltning, og tar med seg et utrettelig engasjement for bærekraftig verdiskaping. Jannik Arvesen har på sin side 30 års erfaring fra kapitalmarkedet og bærekraftsarbeid. Han vil fungere som rådgiver for Marte og forvalterteamet i ODIN i spørsmål knyttet til bærekraft.

– Med sitt brennende engasjement og solide erfaring innenfor risikoanalyse, ansvarlige investeringer og bærekraft, er det ingen tvil om at Marte vil styrke oss på bærekraftsområdet. Samtidig får vi nyte godt av Janniks erfaring som rådgiver, både til ODIN generelt og til Marte og forvalterteamet spesielt. Det gir et skikkelig løft og inspirasjon til å videreutvikle arbeidet med bærekraftige investeringer og aktivt eierskap, sier Miller.

Marte Storaker, Bærekraftsansvarlig i ODIN

Jannik Arvesen, rådgiver for bærekraft, SpareBank 1 Forvaltning

ODINs bidrag

Vi er opptatt av at selskapene vi investerer i oppfører seg ansvarlig og søker stadig forbedring. Dette gjelder også for ODIN selv som selskap. ODIN er et foretak i SpareBank 1 - alliansen, og har kontorer i Norge, Sverige og Finland. Hovedkontoret ligger i Oslo, og det er her de fleste ansatte sitter.

For å sørge for å minimere vårt avtrykk har vi gjort flere tiltak internt. Vi forpliktet oss til å føre klimaregnskap for 2020, samt å klimakompensere utslippene våre. Dette ble publisert i mars 2021. Det handler om å være bevisste på forbruk, unngå sløsing, og bruke klima- og miljøvennlige løsninger der det er mulig.

Bevisst forbruk

- Strømforbruk
- Papir & printing
- Engangsutstyr/bestikk
- Formål med flyreiser

Bruke klima/miljøvennlige løsninger der det er mulig

- Alt engangsutstyr i plast og papp fases ut til fordel for resirkulert materiale

Unngå sløsing

- Fokus på å minimere matsvinn, samt planlegger for å minimere emballasje.
- Alt søppel skal sorteres.

Hvert år gir vi julegave til veldedige formål. Blant de mange gode initiativene og sakene de kjemper for som finnes der ute valgte vi i 2021 å gi årets julegave til;

Sykehusklovnene treffer barn og unge på sykehuset. Pårørende forteller hvordan disse møtene bidrar til større livsglede og mestring av en vanskelig sykehushverdag. Foreldre beskriver også hvordan sterkere selvfølelse hjelper barna deres å hente frem friske krefter. Forskning viser også at latter og glede reduserer smerte, styrker immunforsvaret og gir mindre stress.

Miljøagentene er barnas miljøorganisasjon. Vi verken støtter eller er støttet av noe spesielt politisk parti, men vi prøver heller å få alle de politiske partiene til å bli enda flinkere til å ta vare på jorda. Vi favoriserer heller ingen livssyn eller religion, men synes alle skal bli flinkere til å respektere hverandres tro og livssyn. Miljøagentene ønsker en jord hvor menneskene vet hva naturen tåler og handler og lever etter det. Vi jobber for et renere miljø og en tryggere framtid. Vi oppfordrer alle miljøagenter til å oppdage vår fantastiske natur, og å utforske sammenhengen mellom menneskene og naturen.

Leger uten grenser opererer over hele verden, og gir medisinsk nødhjelp til dem som trenger det mest. De hjelper mennesker som er rammet av krig, konflikt og katastrofer.

Hand in Hand - Utryddelse av verdens fattigdom er et av FNs bærekraftsmål. Dette er Hand in Hands visjon. Utfordringen er enorm, og spørsmålet gjelder oss alle – hvordan og hvor vi bor og lever. Men hvordan skal folk tjene til livets opphold og løfte seg ut av fattigdom hvis de ikke har en jobb som gir en inntekt?

ODIN Fonder i Stockholm har i mange år vært en sponsor til Hand in Hand. På daglig basis jobber vi for å finne de beste selskapene med en god ledelse for å investere i våre fond. Ikke sjelden følger vi et selskap fra det er lite til det vokser til å bli et stort selskap. Ved å investere i Hand in Hand gjør vi mye det samme – på de fattigste områdene bidrar vi spesielt til å investere i kvinner som starter selskaper som til slutt kan støtte en hel familie. Hjelp til selvhjelp er en fantastisk investering som får lokalsamfunn og mennesker til å vokse - og hvis det er en ting vi i ODIN liker, er det fantastiske investeringer.

ODIN Forvaltning AS

Fjordalléen 16, N-0250 OSLO, Postboks 1771 Vika, N-0122 OSLO

Telefon: +47 24 00 48 00, Organisasjonsnummer: 957 486 657

Selskapet er et foretak i SpareBank 1 - alliansen

odinfond.no